

pietersma & spoelstra
omgevingsadviseurs

Bezoekadres:
De Sânnen 28
9289 HK Drogeham
Postbus 31
9289 ZH Drogeham
T (0512) 36 99 00
F (0512) 36 99 01
E info@psrom.nl

Ruimtelijke onderbouwing

Bouw rijhal De Skieding 14 te
Drachtstercompagnie

Colofon:

Opdrachtgever: P. Veenstra
De Skieding 14
9222 LB Drachtstercompagnie

Contactpersoon: P. Veenstra

Uitgevoerd door: Pietersma en Spoelstra ROM bv te Drogeham
Contactpersoon: dhr. mr. A.J. Spoelstra
Telefoon: 0512-369900
Telefax: 0512-369901
Email: ajspoelstra@psrom.nl
Projectnummer: 52680/AJS/JP/97

Datum: Drogeham, augustus 2018 (versie 3)

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Op het perceel De Skieding 14 te Drachtstercompagnie is een paardenhouderij annex duivenhouderij gevestigd. De eigenaar heeft het voornemen om op het perceel een nieuwe rij- en beleerhal voor de paardenhouderij te bouwen. Het bouwplan is in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan, omdat het bouwwerk gedeeltelijk buiten het bestemmingsvlak is geprojecteerd. Een omgevingsvergunning voor het bouwwerk kan om die reden enkel worden verleend met toepassing van een afwijkingsbevoegdheid. Daarvoor is een ruimtelijke onderbouwing vereist waarin wordt aangetoond dat het project vanuit ruimtelijk opzicht aanvaardbaar is. De onderhavige notitie beoogt hier in te voorzien.

1.2 Projectgebied

De ligging van het onderhavige perceel, het projectgebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: ligging van het projectgebied

2. Projectbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Op het perceel is een paardenhouderij annex duivenhouderij gevestigd met een daarbij behorende bedrijfswoning. Het perceel is gelegen aan de doorgaande weg (N358) die verbinding geeft tussen de A7 en Surhuisterveen.

Figuur 2: ligging aan de N358

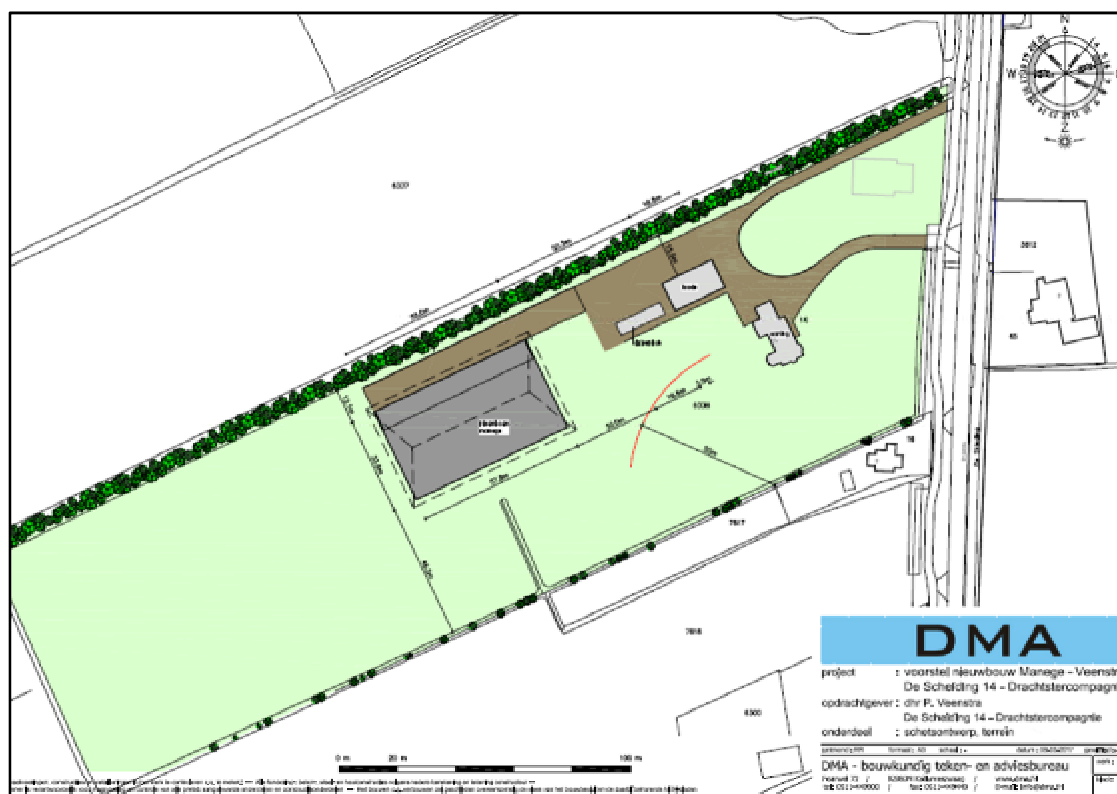
Ten noorden van het perceel ligt de Jankedobbe en ten oosten en zuiden van het perceel staan woningen. Midden op het perceel staat een (bedrijfs)woning met daarachter een grote en een kleinere duivenschuur en een paardenbak. De woning ligt op relatief grote afstand van de weg, waardoor een riant voorerf aanwezig is. Achter het bedrijfsperceel liggen agrarische gronden die worden gebruikt voor het beweiden van de paarden. Binnen de paardenhouderij worden ca. 12 paarden gehouden.

Figuur 3: zicht vanaf de weg op het achterliggende perceel

2.2 Het initiatief

De initiatiefnemer heeft het voornemen om ten behoeve van zijn een nieuwe rij- en beleerhal te bouwen. Deze hal heeft een oppervlakte van ca. 2.000 m² en is geprojecteerd op de achterzijde (zuidwestzijde) van het perceel. De hal zal in hoofdzaak voor het berijden en beleren van de eigen paarden worden gebruikt. In figuur 4 is de situering van de nieuw te bouwen rijhal weergegeven.

Figuur 4: situering toekomstige rijhal

3. Beleid

3.1. Rijksbeleid

Het beleid van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit van Nederland tot 2040 is neergelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen acht het Rijk zich verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Buiten deze 13 nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vormt het juridisch kader om het rijksbeleid te boren.

Het rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

1. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
2. Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De 13 nationale belangen waarvoor het rijk zich verantwoordelijk acht, vloeien voort uit de hier voor genoemde 3 doelen. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling. In het SVIR is een eerste integrale afweging van deze belangen gemaakt. De benoemde rijksbelangen hebben geen betrekking op de ontwikkelingen die binnen het onderhavige plangebied zijn voorgenomen.

3.2. Provinciaal beleid

Het provinciaal omgevingsbeleid van de provincie Fryslân is neergelegd in het Streekplan 2007. Dit beleid heeft zijn juridische vertaling gekregen in de provinciale omgevingsverordening Romte (POV). In deze verordening zijn regels gesteld waarmee bij het vaststellen van ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

In het Streekplan wordt onderscheid gemaakt tussen paardenhouderijen die op productie zijn gericht en als agrarisch bedrijf kunnen worden aangemerkt en gebruiksgerichte bedrijven, zoals maneges en verenigingsaccommodaties die op de recreatie zijn gericht. Productiegerichte paardenhouderijen - zoals paardenfokkerijen en paardenhandel - hebben vanuit hun productiegerichtheid een bepaalde mate van functionele binding met het landelijk gebied hebben en worden aangemerkt als agrarische activiteiten.

De verordening richt zich in artikel 6.5.1 alleen op gebruiksgerichte paardenhouderijen. In de regeling voor dit soort bedrijven is aansluiting gezocht bij de VNG Handreiking Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening van 2009. Stads- en dorpsranden vormen de primaire zoekgebieden voor recreatieve voorzieningen als maneges en rijhallen. Daarnaast heeft het gebruikmaken van bestaande accommodaties, zoals voormalige boerderijen de voorkeur boven nieuwe vestigingen in het landelijk gebied. In artikel 6.5.1 is bepaald dat nieuwe bouwpercelen voor een gebruiksgerichte paarden-houderij in het landelijk gebied enkel toelaatbaar zijn als kan worden aangetoond dat geen geschikte locatie kan worden gevonden in aansluiting op het bestaand stedelijk gebied en redelijkerwijs geen gebruik kan worden gemaakt van een bestaand bouwperceel voor een voormalig agrarisch bedrijf of een voormalig bedrijf in het landelijk gebied.

Het onderhavige perceel heeft in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied 2013 reeds een bestemming "Bedrijf-Paardenbedrijf" die zowel een productiegerichte als een gebruiksgerichte paardenhouderij toelaat. Het onderhavige initiatief betreft een verschuiving van het bouwvlak. Het project is om die reden dan ook niet strijdig met het provinciaal beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan Buitengebied 2013

Voor het onderhavige projectgebied geldt het bestemmingsplan Buitengebied 2013. In dit plan is aan de gronden de bestemming "Bedrijf-Paardenbedrijf" toegekend. Daarnaast is het perceel voorzien van een functieaanduiding die de uitoefening van een duivenhouderij mogelijk maakt. De woning op het perceel is bestemd als bedrijfswoning en fungeert ook als zodanig.

De beoogde rijhal is deels geprojecteerd op gronden die buiten het bestemmingsvlak liggen. Deze gronden hebben de bestemming "Agrarisch met waarden". De bouw van een rijhal is binnen deze bestemming niet toegestaan. Ongeveer de helft van de oppervlakte van de rijhal (ca. 875 m²) komt buiten het huidige bestemmingsvlak te liggen.

Een groot deel van het bestemmings- c.q. bouwvlak (ca. 5.000 m²) ligt vóór de voorzijde van de voorgevel van de (bedrijfs)woning. Dit deel is vanuit stedenbouwkundig opzicht ongeschikt voor het realiseren van de gewenste rijhal en zal om die reden dan ook niet worden benut. In die zin is het vanuit ruimtelijk opzicht aanvaardbaar om de rijhal aan de achterzijde gedeeltelijk buiten het bestemmingsvlak te situeren.

Daarnaast bestaat strijdigheid met het bestemmingsplan voor zover dat bepaalt dat enkel de bestaande oppervlakte aan bedrijfsgebouwen is toegestaan. Van deze regel kan binnenplannen worden afgeweken. Met deze mogelijkheid kan de oppervlakte aan bijgebouwen worden uitgebreid tot maximaal 80% van de oppervlakte van het bestemmingsvlak tot een maximum van 1,5 ha. Daarbij dient aan een drietal voorwaarden te worden voldaan:

- Er moet een bedrijfseconomische noodzaak voor bestaan;
- De bebouwing moet landschappelijk worden ingepast;
- Er moet een natuurbeschermingswetvergunning zijn verkregen danwel zijn aangetoond door middel van onderzoek en/of een verklaring van het bevoegd gezag dat deze vergunning niet nodig is.

Het berijden en beleren van paarden is een essentieel onderdeel van de paardenhouderij. Om die reden is het nodig om de paarden dagelijks te kunnen berijden, ook onder slechte weersomstandigheden en is in dit opzicht zonder meer sprake van een bedrijfseconomische noodzaak.

In hoofdstuk 4 zal nader worden ingegaan op de landschappelijke inpassing, waarbij wordt aangetoond dat de nieuwe hal in landschappelijk opzicht inpasbaar is.

Voor wat betreft het aspect natuurbescherming wordt eveneens verwezen naar hoofdstuk 4. In paragraaf 4.9 is uiteengezet dat de te bouwen hal geen project vormt dat significante gevolgen zal hebben voor natuurgebieden die op grond van de Wet natuurbescherming bescherming genieten.

Geconcludeerd kan worden dat aan de voorwaarden voor toepassing van de binnenplanse afwijkmogelijkheid kan worden voldaan.

4. Omgevingsaspecten

4.1 Algemeen

De voorgenomen bedrijfsuitbreiding kan mogelijk effecten op de omgeving van het plangebied hebben. Daarbij valt te denken aan aspecten als hinder die mogelijk van het bedrijf uitgaat, bijvoorbeeld in de vorm van geluid, geur en stof, verstoring van beschermde plant- en diersoorten alsmede archeologische waarden die binnen het plangebied voorkomen, e.d. Voor vele van dergelijke aspecten zijn wettelijke regels en/of normen vastgelegd. In het onderstaande zal nader worden ingegaan op die omgevingsaspecten die relevant kunnen zijn voor het onderhavige plan.

4.2 Milieuzonering

Ter bescherming van de leefkwaliteit is het aanbrengen van een ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies noodzakelijk. Om die reden moet worden onderzocht of in de directe omgeving van het perceel milieugevoelige functies aanwezig zijn en in welke mate de bedrijfsactiviteiten, die vanuit het plangebied worden uitgeoefend, hinderlijk zijn voor deze (gevoelige) functies.

In de VNG-brochure "Bedrijven en milieuzonering" zijn de meest voorkomende vormen van bedrijvigheid beoordeeld op grond van hun hinderlijkheid en aan de hand daarvan verdeeld in een zestal milieucategorieën. Op grond van de mate van milieuhinderlijkheid wordt geadviseerd een bepaalde afstand ten opzichte van gevoelige functies aan te houden, zoals woningen, scholen, e.d. Deze afstandsnormen zijn indicatief van aard.

Voor paardenfokkerijen wordt in deze brochure een indicatieve afstand aangehouden van 50 meter. Deze afstand wordt hoofdzakelijk bepaald door het aspect geur. Voor geluid en stof kan volstaan worden met een afstand van 30 meter. De afstand tussen de bedrijfsgebouwen en de bestemmingsgrens van de meest nabijgelegen woning van derden bedraagt ca. 70 meter en voldoet ruimschoots aan de indicatieve afstand uit de VNG-brochure.

4.3 Geluid

In het kader van geluid is de *Wet geluidhinder* van toepassing. De nieuw te bouwen rijhal zal voor eigen gebruik zijn. Dit betekent dat er geen extra verkeersbewegingen van en naar het perceel zullen ontstaan als gevolg van het gebruik van deze stal die tot verkeers-lawaai kunnen leiden. Het gebruik van de hal voor het berijden en beleren van paarden zal eveneens geen noemenswaardige geluidhinder veroorzaken. De geluidsuitstraling van de hal naar de omgeving zal dan ook zeer beperkt zijn.

4.4 Geur

Voor paardenfokkerijen geldt op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer een minimale afstand van 50 meter voor het aspect geur. De afstand tussen de nieuw te bouwen hal en de bestemmingsgrens van de meest nabijgelegen woning van derden (De Skieding 16) bedraagt ongeveer 70 meter en voldoet ruimschoots aan de voorgeschreven afstand.

4.5 Luchtkwaliteit

In de Wet luchtkwaliteit zijn normen opgenomen voor de kwaliteit van de buitenlucht. Deze normen hebben betrekking op de concentraties in de buitenlucht van een aantal luchtverontreinigende stoffen. Het betreft de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide,

stikstofdioxide, fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}), lood, koolmonoxide en benzeen. Deze wetgeving vloeit voort uit normen voor luchtkwaliteit die door de Europese Unie zijn gesteld.

Om aan deze Europese normen te voldoen zijn in Nederland extra maatregelen nodig, met name voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂). De Nederlandse overheid heeft hiervoor het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) opgesteld. Projecten die van dit NSL deel uitmaken hoeven niet afzonderlijk aan de wettelijke normen te worden getoetst. De uitbreiding van agrarische bedrijfsbebouwing vormt geen NSL-project, zodat een afzonderlijke toetsing aan de Wet luchtkwaliteit vereist is.

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen die gevolgen kunnen hebben voor de luchtkwaliteit moet worden aangetoond dat bij de uitvoering van dat plan:

- § de wettelijke grenswaarden voor de genoemde stoffen niet worden overschreden, dan wel
- § bij een beperkte toename van de concentratie van één of meer van de genoemde stoffen door een met het project samenhangende maatregel/effect de luchtkwaliteit per saldo verbetert, dan wel
- § het project *niet in betekenende mate* bijdraagt aan de concentratie van een stof waarvoor een grenswaarde is opgenomen.

Het betreft in deze gevallen projecten die geen deel uitmaken van het Nationaal Samenwerkingsprogramma ter bevordering van de luchtkwaliteit in Nederland. Aangetoond zal moeten worden dat de oprichting van de rijhal geen gevolgen heeft voor de luchtkwaliteit in en rondom het projectgebied en of als gevolg daarvan een overschrijding van de in de wet opgenomen grenswaarden plaatsvindt. Gezien de actuele situatie in Nederland, is met name de beoordeling van fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) van belang. De overige in de wet genoemde stoffen zijn in verband met aard van de activiteiten niet relevant.

Fijn stof bij paardenhouderijen komt voornamelijk door emissie van huid-, mest, voer- en strooiseldeeltjes uit de stallen. Het onderhavige plan ziet echter niet op het realiseren van nieuwe stalruimte en een toename van het aantal paarden binnen het bedrijf, maar op de bouw van een nieuwe rijhal. Om die reden is een berekening van fijnstofemissie uit de rijhal niet aan de orde.

Hoewel het paardenhouderijbedrijf wordt uitgebreid met een rijhal, zal dit niet gepaard gaan met een toename van het aantal verkeersbewegingen, zoals in paragraaf 4.3 (Geluid) reeds is aangegeven. Ook in dit opzicht vindt geen verslechtering van de luchtkwaliteit plaats.

4.6 Externe veiligheid

Ter voorkoming van onveilige situaties is regelgeving vastgelegd met als doel om zowel individuele personen als groepen mensen een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dergelijke ongevallen kunnen ontstaan doordat binnen bedrijven wordt gewerkt met gevaarlijke stoffen, maar ook het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee. Tenslotte kunnen ook buisleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen in dit verband risicovol zijn. De risico's worden bepaald aan de hand van het zogenaamde plaatsgebonden risico (voor individuen) en het groepsrisico (voor groepen mensen). Voor deze drie situaties is verschillende wet- en regelgeving van toepassing, waarop onderstaand zal worden ingegaan.

Externe veiligheid inrichtingen

Op grond van het Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi) moet afstand worden aangehouden tussen risicovolle en risicogevoelige functies. Risicovolle functies betreffen hoofdzakelijk bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, welke veiligheidsrisico's opleveren voor hun directe omgeving. Het onderhavige bedrijf vormt geen inrichting die onder de werkingssfeer van het Bevi valt. In de omgeving van het bedrijf doen zich geen risicovolle inrichtingen voor die van invloed op het plangebied zijn. Bovendien vormt de op te richten nieuwe rijhal in dit opzicht geen (beperk) kwetsbaar object in de zin van het Bevi.

Weg- en railtransport gevaarlijke stoffen

De huidige regelgeving voor transport van gevaarlijke stoffen over weg, spoor en water staat beschreven in het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev). Het bedrijf is gelegen aan de provinciale weg N358 (De Skieding). Deze weg is in de Regeling Basisnet niet aangewezen ten behoeve van het vervoer van gevaarlijks stoffen. Rondom het projectgebied komen geen andere wegen of spoorlijnen voor die in dit opzicht veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Bovendien behelst het initiatief de nieuwvestiging van een rijhal. Er is dan ook geen sprake van het oprichten van een nieuw (beperkt) kwetsbaar object.

Transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen

Voor transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). In de nabijheid van het plangebied komen geen buisleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen als bedoeld in voornoemd besluit.

4.7 Bodem

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet rekening worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. Belangrijkste regelgeving in dit verband is de *Wet bodembescherming*. Voorkomen moet worden dat als gevolg van bodemverontreiniging gezondheidsrisico's ontstaan. Om die reden is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd¹. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat de bodem geschikt is voor de nieuwe functie. De rapportage van dit onderzoek is opgenomen in bijlage

4.8 Water

Vanwege het belang van het water in de ruimtelijke ordening, moet bij nieuwe ruimtelijke plannen worden aangegeven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. De verplichting hiertoe vloeit voort uit het bepaalde hieromtrent in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Waterschappen moeten daarom in een vroeg stadium betrokken worden bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

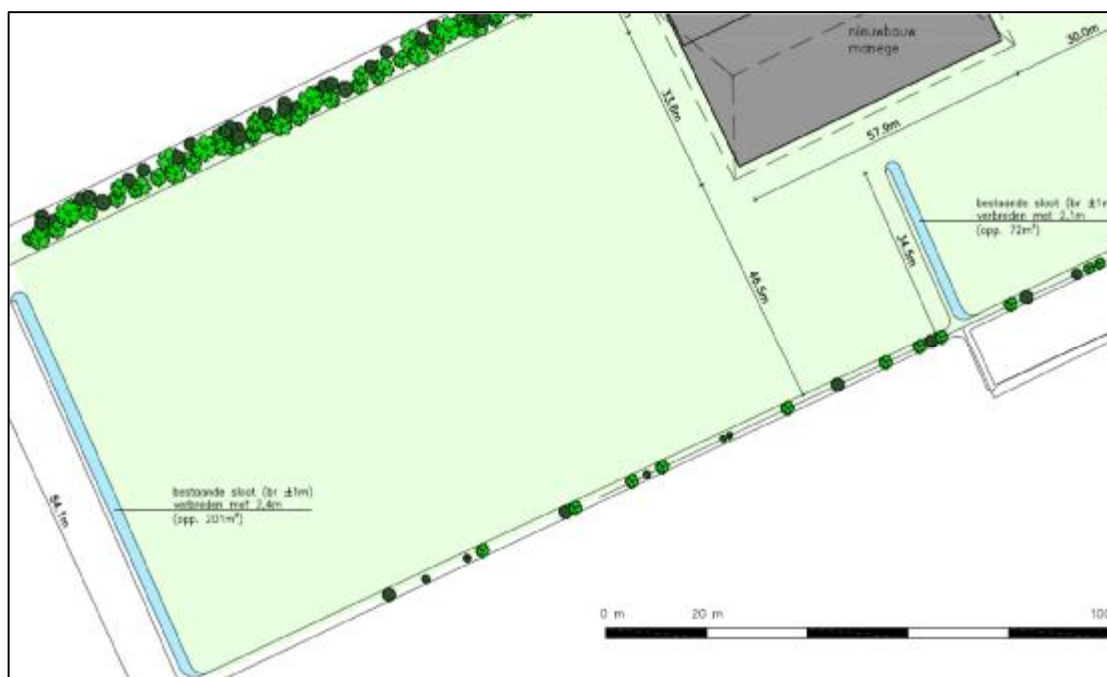
Voor de bouw van de nieuwe hal is de digitale watertoets doorlopen. Het wetterskip heeft naar aanleiding daarvan een wateradvies opgesteld. Onderstaand is dit advies verkort weergegeven.

Bij de verdere uitwerking van het voornemen zal het wateradvies in acht worden genomen. De vereiste watercompensatie van 10% (ca. 200 m²) zal worden gerealiseerd door middel van het verbreden van bestaande sloten langs het perceel. Over de concrete uitwerking daarvan is overleg met de rayonbeheerder van het wetterskip gevoerd. Dit

---

¹ Verkennend bodemonderzoek ter plaatse van een deel van het perceel aan De Skieding 14 in Drachtstercompagnie, WMR Rinsumageest BV, 14 juni 2017

overleg heeft er in geresulteerd dat een tweetal sloten zullen worden verbreed, waarmee een extra waterbergende capaciteit ontstaat van ca. 270 m³. Op de tekening in figuur 5 is de voorgenomen verbreding van sloten weergegeven.

Figuur 5: voorgenomen watercompensatie

Voorts heeft het wetterskip in het kader van het wettelijk overleg ex artikel 3.1.1 Bro geconstateerd dat de maaiveldhoogte voldoet aan de droogleggingsnorm van 70 cm. De geschatte gemiddelde maaiveldhoogte van het projectgebied bedraagt + 4 m. NAP/+ 4.3 m. NAP. Het zomerpeil van het peilgebied waarin het projectgebied is gelegen bedraagt + 2,5 m. NAP en het winterpeil +2,35 m. NAP.

4.9 Natuur

Bij elk ruimtelijk plan dient met het oog op de natuurbescherming rekening te worden gehouden met de *Wet natuurbescherming*. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt en integreert de regelingen uit de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. Hier onder wordt aangegeven welke effecten het project mogelijk heeft op beschermde natuurgebieden en soorten flora en fauna.

Natura 2000

Om de natuur in Europa als geheel te beschermen en te ontwikkelen, werken de lidstaten van de Europese Unie samen aan een Europees netwerk van natuurgebieden, het Natura 2000-netwerk. De aanwijzing van Nederlandse natuurgebieden die deel uitmaken van dit netwerk is inmiddels in gang gezet. Natura 2000-gebieden in Nederland worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998. Om schade aan natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden te voorkomen bepaalt de Wet natuurbescherming dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de aanwezige soorten niet mogen plaatsvinden zonder vergunning.

Het realiseren van een rijhal is geen project en/of activiteit die een potentieel negatieve invloed op Natura 2000-gebieden zal hebben. De emissie van stikstof naar de lucht vindt plaats vanuit het dierenverblijf en niet vanuit de te bouwen rijhal. Er is geen sprake van een toename van het aantal paarden dat binnen het bedrijf wordt gehouden, maar enkel van het oprichten van bebouwing. Dit zal geen effect hebben voor Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland of in de directe nabijheid daarvan.

Flora- en fauna

Op grond van deze wet mogen beschermde planten en dieren (en hun verblijfsplaatsen) te doden, vangen, verstoren of beschadigen. Het betreft soorten die op grond van de (Europese) Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden beschermd alsmede de nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

In dit kader is een quickscan² uitgevoerd. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat in en rond het plangebied geschikt broedbiotoop aanwezig is voor een aantal broedvogels van de Habitatrichtlijn en/of de Vogelrichtlijn, zoals tjiftjaf, witte kwikstaart, koolmees, pimpelmees, zwarte kraai, spreeuw, merel, houtduif, roodborst en winterkoning;

Voor overige mogelijk in het plangebied aanwezige soorten geldt een vrijstelling. Voor deze soorten is de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). Uitvoering tijdens het broedseizoen kan verstoring betekenen voor de broedvogels in het plangebied en in de directe omgeving. Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli).

Voor soorten waarvoor een vrijstelling geldt, is de zorgplicht van kracht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door de werkzaamheden in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten. Het project lever geen verstoring op voor overige soorten flora en fauna.

---

² Quickscan soorten Wet natuurbescherming Skieding 14, Drachtstercompagnie, Buro Bakker, 28 augustus 2018

4.10 Archeologie en cultuurhistorie

Archeologie

Het verdrag van Malta beoogt het cultureel erfgoed in de bodem te beschermen. Eén van de doelstellingen van het Verdrag van Malta is de afstemming van het archeologisch belang met de ruimtelijke ordening. Daarom heeft de wetgever ervoor gekozen om de bescherming van het archeologisch erfgoed in te bedden in de ruimtelijke ordening. Op grond van de Monumentenwet 1988 moeten gemeenten bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening houden met archeologische waarden en verwachtingen (art. 38a). In verband hiermee is een verkennend archeologisch onderzoek³ uitgevoerd.

Het plangebied is in verband met het voornemen van de bouw van de rijhal door middel van bureau- en veldonderzoek onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden die door de voorgenomen bodemingrepen mogelijk worden bedreigd. Het onderzoek heeft zich tevens gericht op de mogelijk aanwezige waarden ter plaatse van een deel van het perceel waarop in de toekomst een renbaan is voorzien. Deze toekomstige renbaan maakt geen deel uit van het project waarvoor de onderhavige ruimtelijke onderbouwing is opgesteld. Om die reden zullen de resultaten uit het archeologisch onderzoeksrapport die op deze gronden betrekking hebben in deze ruimtelijke onderbouwing dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

Uit de Friese Monumentenkaart Extra (FAMKE) blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied in het verleden vuurstenen werktuigen zijn gevonden. In bufferzones rondom bekende vuursteenvindplaatsen adviseert FAMKE een waarderend booronderzoek uit te voeren bij ingrepen die groter dan 50 m² en dieper dan 30 cm-mv zijn. Buiten deze vuursteenvindplaatsen is geen onderzoek noodzakelijk, omdat de bodem naar verwachting geroerd is.

Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is de archeologische verwachting op basis van FAMKE laag en wordt onderzoek enkel aanbevolen bij ingrepen die van 2,5 hectare of groter.

De geprojecteerde rijhal ligt vrijwel geheel binnen de bufferzone van een bekende vuursteenvindplaats. Er is een karterend booronderzoek uitgevoerd om de intactheid van de bodem te bepalen. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat de bodem als gevolg van ploegen en graafwerkzaamheden tot aanzienlijke diepte is geroerd. Om die reden is de kans dat nog archeologische resten in het plangebied aanwezig zijn laag. Steentijdvindplaatsen bestaan uit een strooiing van bewerkt vuursteen die als gevolg van het ploegen volledig geroerd is. Eventueel aanwezige grondsporen zijn eveneens door het ploegen sterk aangetast. Om die reden is vervolgonderzoek niet noodzakelijk.

Cultuurhistorie

De gemeente Smallerland stelt zich ten doel om de instandhouding van het karakteristieke cultuurhistorische erfgoed te bevorderen. Dat betekent behoud van belangrijke structuren, landschappelijke elementen, objecten, ensembles, complexen etc. die van belang zijn voor het ontstaan en de ontwikkeling van de gemeente Smallerland. De aanwezige cultuurhistorische waarden en de wijze waarop daarmee rekening wordt gehouden worden in de toelichting van het bestemmingsplan beschreven. Hiertoe worden ook de archeologische waarden gerekend. In de toelichting van het bestemmingsplan

---

³ Drachstercompagnie, De Skieding 14, Een karterend booronderzoek, ArGeoBoor, 26 april 2017

Buitengebied, waarbinnen het projectgebied zich bevindt, zijn de cultuurhistorische waarden van het omringende gebied beschreven. Deze cultuurhistorische waarden worden ontleend aan de landschappelijke waarden van het betreffende gebied. Om die reden is een beschrijving hiervan weergegeven in de volgende paragraaf waarin de landschappelijke aspecten aan de orde komen.

4.11 Landschap

In het bestemmingsplan Buitengebied is aangegeven dat wordt ingezet op een versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Bij de bescherming van landschappelijke waarden is onderscheid gemaakt tussen de open en besloten gebieden, die ieder hun eigen landschappelijke kenmerken hebben. Het projectgebied ligt in een gebied dat een besloten landschap kent. De belangrijkste kenmerken van dit type landschap zijn:

- coulissenlandschap
- een waardevolle hoofdstructuur van houtsingels en houtwallen die voor het landschap belangrijke grenzen markeren (bijvoorbeeld overgangen tussen verschillende verkavelingstypen of -inrichtingen)
- dobben
- pingoruïnes
- petgaten.

In verband met de bescherming van de landschapskenmerken moet rekening worden gehouden met deze kenmerken. De bescherming van landschapswaarden in het besloten gebied richt zich op:

a. behoud van opgaande beplanting

Alle houtsingels en -wallen zijn ten behoeve van het bestemmingsplan geïnventariseerd en op de landschapskaart die bij het bestemmingsplan hoort aangegeven. De singels die beeldbepalend zijn, zijn op de verbeelding als zodanig aangeduid. Deze singels markeren een bepaalde occupatiegrens, begeleiden een pad of een weg, zijn bepalend voor de begrenzing van het landschap of ze zijn op die plaats bijzonder karakteristiek voor het betreffende gebied. Ook alle houtwallen zijn op de verbeelding aangeduid. Deze hebben een landschappelijke betekenis, maar daarnaast vaak ook een belangrijke ecologische betekenis.

b. behoud van de verkavelingsstructuur

Voor wat betreft het onderscheiden van de landschappelijke deelgebieden binnen besloten gebieden is de oppervlakte en lengte-/breedteverhoudingen leidend. Per deelgebied wordt de gemiddelde oppervlakte en de gemiddelde lengte-breedteverhouding van de percelen vastgelegd. Hiermee kan de landschapsstructuur worden bepaald. Aan de hand van beide getallen kan de acceptabel geachte verandering in het landschap worden beoordeeld.

Het projectgebied maakt deel uit van een langgerekt perceel dat zich vanaf de weg in zuidwestelijke richting uitstrekt. Er is sprake van een opstreckende, door de lengterichting bepaalde (diagonale) verkaveling. Deze is ontstaan bij het ontginnen van het jonge veen- en heidegebied. Er is ontgonnen vanuit de vaarten, evenwijdig aan de dwars op de vaarten gegraven wijken en schipsloten⁴.

---

⁴ Cultuurhistorische Kaart Fryslân (CHK2)

Figuur 5: landschappelijke structuur van het projectgebied en omgeving

Bij de situering van de nieuwe rijhal op het erf is de Handreiking erfinrichting buitengebied⁵ toegepast. In deze handreiking zijn richtlijnen opgesteld die bij nieuwe bebouwing op het erf in acht moeten worden genomen. Deze richtlijnen zijn:

- de van oudsher aanwezige scheiding tussen voor- en achtererf moet worden bewaard en zo nodig versterkt
- het erf moet worden ingepast in de verkavelingsstructuur van het gebied
- door houtsingels langs de perceelsgrens door te laten lopen op het erf, wordt het erf op een mooie manier met het landschap verweven.

De nieuw te realiseren rijhal zal in het verlengde van de bestaande gebouwen, die ten noordwesten van de (bedrijfs)woning zijn gesitueerd, worden gebouwd. Op deze plek is in de bestaande situatie reeds een paardrijbak aanwezig. Deze bak maakt plaats voor de nieuwe rijhal. De oorspronkelijke tweedeling van het erf, in de zin van een duidelijk voor- en achtererf blijft hierdoor gehandhaafd.

Langs de randen van het perceel zijn houtsingels (els) aanwezig die kenmerkend zijn voor het coulissenlandschap. Deze landschapskenmerken hebben zowel een landschappelijke als een cultuurhistorische waarde. De beschreven landschapskenmerken zullen door de bouw van de rijhal niet worden aangetast. Bovendien zal door de aanwezige elzensingels en de situering van de nieuwe rijhal in het verlengde van de bestaande bebouwing ertoe leiden dat deze vanaf de weg verscholen ligt achter beplanting en/of bebouwing en beperkt zichtbaar zal zijn. Ingrepen in de verkavelings- en houtsingelstructuur zijn niet nodig om de rijhal te kunnen realiseren.

Uit het voorgaande kan worden geconcludeerd dat zowel de cultuurhistorische als de landschappelijke kenmerken en waarden worden gerespecteerd bij realisering van het beoogde project.

4.12 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied of in de buurt hiervan zijn geen kabels en leidingen aanwezig waar rekening mee gehouden dient te worden.

---

⁵ Handleiding Erfinrichting buitengebied, bijlage bij het bestemmingsplan Buitengebied 2013